

Kaj naj storim, da pomagam dobiti to vojno?

Za one hišne gospodinje, ki se vprašujejo: "Kaj naj storim, da pomagam dobiti to vojno," bo odgovor kmalu tukaj. Vlada namerava namreč začeti s kampanjo, v kateri bo apelirala na hišne gospodinje, naj spravljajo vso mast in maščobo, ki jim ostane pri kuhi.

To maščobo, ki jo nekatere mečejo proč kot neporabno, bodo dale v posodico in jo bodo nesle k mesarju, ki bo dal zanjo 5 centov. Mesar jo bo prodal za 6 centov in vlada bo izdelovala glicerin, ki je tako potreben pri municiji. Glicerina bo primanjlovalo, ker ga izdelujemo iz kokosovih oreh, ki smo jih dobili iz Filipinov.

To zbiranje maščobnih odpadkov bo pod nadzorstvom urada za civilno obrambo.

Jugoslovanski borci se maščujejo nad Rusi

Moskva, 29. marca. — Tukaj jugoslovanski diplomatski krogi pripovedujejo, kakšno cenijo mora plačevati beloruska nasebina v Jugoslaviji za svojo udeležbo pri poskusu, da bi se Jugoslavija prodala Nemcem. Nad to nasebino se sedaj znašajo partizani in patriotje.

Maščevanje pada na ruske izjave zlasti tedaj, kadar jugoslovanski borci prihrume iz svojih gorskih skrivališč v vasi in mesta. Mnogo Belih Rusov pobija.

Ostanki vojske generala Brangla so se na gosto naselili v Jugoslaviji po porazu v civilni vojni, ko je zmaga boljše bila. Ker so imeli mnogo prijateljev na visokih mestih carskega dvora, so ti ruski izjenci našli zaposlenost v trgovini, v vladnih in cerkvenih službah. Takrat Srbija ni imela svojih ljudi radi ogromnih izgub v prvi svetovni vojni.

Ti izjenci so bili odločno proti sovjetom. Po znanem paknu kominterni so delovali v priroči očišču. Še celo ko je Jugoslavija navezala s sovjetsko vojsko, je ostal prejšnji svetovni vojni ruske misije persona v palači princa Pavla.

Stiri in dvajset ur preden so ruska letala razbijati Belgrad, so Beli Rusi dobili nalogo od nekdanjega carskega polkovnika Strandmanna, naj odloži v Zemun in se pridruži.

Mat je rodila otroka v torpediranem parniku

New York. — Admiral Anderson, ki poveljuje 3. distriktu, je dobil v nedeljo obvestilo, da je torpediran v severnem Atlantskem morju nek parnik in da je neka ženska ob času torpediranja noseča. Parnik je bil poškodovan in razbit. Admiral je ukazal, da naj se pošlje na reševanje vse, kar je pri roki, in da naj se poskuša rešiti.

Danes zjutraj (v torek), je došlo do izjave, da je bila na morju ladja pobrala mater in otroka v odprtem čolnu na morju. Ladja je ž njima na potu proti severu. Porodnica je bila z otrokom tri dni in tri noči v malem čolnu na odprtem morju.

PA JIH VSEENO VČASIH MANJKA

New York. — V Zed. državah je 17,919 kino gledališč. V teh gledališčih je 10,812,534 sedežev. Pa so včasih kljub temu dolge vrste ljudi, ki čakajo na sedeže.

Še mnogo jih je, ki niso kupili avtne licence.

Sinoči opolnoči je bil zadnji rok, ko si je moral vsak lastnik avta ali truka kupiti licenco za 1942. Uradi so zaprli malo pred polnočjo in poročajo, da si je komaj 75% onih, ki posedujejo avte, kupilo nove licence in morajo 80% onih, ki lastujejo truke. Oblasti si belijo glave, kaj je temu vzrok.

Važna seja

Podružnica št. 3 SMZ ima v četrtak zvečer ob 7:30 važno sejo v Slovenskem domu na Holmes Ave. Člani naj se udeležijo v polnem številu.

Nadškof Schrems je še vedno nevarno bolan

Zdravniki v St. John's bolnišnici, kjer se nahaja nadškof Schrems pravijo, da se mu stanje ni še nič izboljšalo in je še vedno zelo kritično.

Pri nakupu zobnega čistila bo treba staro cevko

Washington. — Urad vojne produkcije je prepovedal trgovcem prodati odjemalcem zobno čistilo ali peno za britje v cevkah, ako odjemalec ne prinese stare cevke (tube) za vsako novo, ki jo hoče kupiti.

Ta odredba stopi v veljavo takoj in prodajalec je odgovoren za take transakcije. Za kršitev te odredbe je globa \$10,000 in eno leto zapora. Toda odjemalec ni prisiljen, da mora kupiti prav tak predmet, kot je bil v stari cevki.

Namen te odredbe je, da se dobi ves kositer nazaj, ki se nahaja v teh cevkah. Nova odredba prepoveduje tudi izdelovalcem igrače rabiti železo, svinec ali jeklo v igračah. Po 30. aprilu tovarne ne smejo več izdelovati električnih čistilcev.

Igrače bodo zdaj izdelovali iz lesa in rabili samo toliko kovine, da bo držala les skupaj. Ravno tako se ne sme več rabiti železa, jekla ali kositra pri izdelovanju pljuvalnikov, muhalnikov, obešalnikov za obleke, zastore in druge hišne predmete.

Vojaki zdaj lahko pošljejo pisma brez znamke

Washington, 31. marca. — Federalna pošta naznanja, da bo v sredo 1. aprila obvestila vse poštne urade širom Zed. držav, da sprejme pisma, ki jih pišejo vojaki, brez poštne znamke. To pa ne velja za pisma, ki jih hoče vojak poslati potom zračne pošte, niti za pošiljanje paketov.

Na kuverti mora biti zapisano v desnem zgornjem kotu "free," v levem kotu zgoraj pa ime pošiljatelja ter vojaška edina in so zabranjevale dovoz hrane in kuriva.

Vendar je vprašanje dovoza raznih potrebščin Mihajlovičevim četam zelo resno. Posebno odkar je postalo živahnije delovanje nemških letal v središču Sredozemskega morja. General Mihajlovič je pred kratkim poslal nujno prošnjo v London, naj se dovoz potrebščin redno nadaljuje.

Svojevrstno bolnišnico zdaj razdirajo

Na Lake Shore bulevarju in 135. cesti stoji ogromna jeklena kroglja, v kateri je bila bolnišnica za zdravljenje onih, ki so bojevali na vodenici. Stavba je veljala \$1,000,000 in je bila edina podobne vrste na svetu. To zdaj razdirajo in jeklo bo šlo v topilnico, ki bo "vrglo" kvečjem kakih \$25,000. Posestvo je kupila nedavno Katoliška mladinska organizacija.

Pekarija zaprta v nedeljo

Mr. in Mrs. Anton Novak, ki vodita znano slovensko pekarijo na 6218 St. Clair Ave. naznanjajo, da bo njih pekarija zaprta ves dan na velikonočno nedeljo in potem vsako nedeljo naprej. Odjemalce prosita, da si nabavijo pecivo pravočasno.

Domačini v Burmi pomagajo Japoncem proti Angležem

Položaj zavezniške armade na Burmi je zelo kritičen. Na levem krilu, katero brani kitajska armada, je položaj še precej dober, toda v sredini, kjer pritiskajo Japonci v smeri proti burmeskim oljnim poljem in katero fronto branijo angleške čete, je pa zelo opasen.

Poveljnik angleških čet, general Alexander priznava, da je v težkem položaju, ker nima dovolj opore v letalih. Dalje poroča angleški poveljnik, da se domačini v Burmi dvigajo proti Angležem in da pomagajo japonski armadi. Ko so v nekem boju ujeli 70 sovražnih vojakov, se je pokazalo, da so bili vsi domačini.

Tri nemške podmornice poškodovane

Indija se protivi sprejeti ponudbo Anglije pod njenimi pogoji

New Delhi, Indija, 31. marca. — Vse kaže, da Indija ne bo sprejela ponudbo Anglije, da dobi Indija po tej vojni samostojnost, toda da obdrži Anglija tekom vojne kontrolo nad obrambo. To, zadnje je, kot se sliši, glavna sporna točka, ker Indci zahtevajo, da bodo sami odločevali pri obrambi že sedaj.

Angleški minister Stafford Cripps, ki je prinesel v Indijo ponudbo angleške vlade za samostojnost, je izjavil, da Anglija ne bo umaknila svojih pogojev, kar se tiče obrambe. Vojditi Indcev pa pravijo, če se Anglija ne bo podala v tem, bodo zavrnili celotno ponudbo Anglije.

Ameriški letalci so v polni meri kos Japoncem

Melbourne, Avstralija. — Ameriški letalci so s svojimi težkimi bombniki napadli japonsko bazo v Lae na Novi Gvineji ter ponovno dokazali, da v polni meri nadkriljujejo Japonce v zraku. Amerikanci so z višine 26,000 čevljev metali bombe na zrakoplovno pristanišče v Lae ter zadeli hangarje in druga poslopja, ki so začela goreti.

Naši letalci priznajo, da so Japonci zelo drzni letalci, toda ne opravijo nič proti ameriškim zračnim orjam. Kot pripovedujejo, se dvignejo Japonci v silne višine, odkoder strmo glavi na nos na ameriške bombnike, obisipajoč jih s strojnimi in topovi. Ravno nad ameriški bombniki se zopet dvignejo in ostanejo nekoliko zadržani. Tedaj nastopi posadka, ki sedi v čadju ameriškega bombnika pri topovih in odpre ogenj na Japonca. Kot se zatruje, dozda Amerikancem na ta način ni ušel še noben japonski bombnik.

TRI MATERE IMAJO 19 SINOV V VOJNI

Amarillo, Texas. — Mrs. Baker, Mrs. Giles in Mrs. Gray bodo na 6. aprila, ko bo proglashen armadni dan, posebno počastčene od vojaških oblasti. Prvi dve imata vsaka po šest sinov v armadi, Mrs. Gray jih ima pa sedem.

V bolnišnici

V St. Luke's bolnišnici se nahaja John Doljak iz 1404 E. 45. St. Obisk je niso dovoljeni. Upamo, da se mu zdravje kmalu povrne.

Tudi za Cleveland pridejo bombe, pravi Landis

James M. Landis, ravnatelj urada za civilno obrambo, ki je dospel iz Washingtona v Cleveland, kjer je sinoči govoril v mestnem avditoriju, je izjavil oziroma posvaril Clevelandčane, da nudi Cleveland zelo lepo priliko, da bo okusil sovražne zračne napade.

Mr. Landis je pokazal na nemško oporišče zračne sile v Stavangerju, Norveška, odkoder je Cleveland, kjer je središče vojne industrije, prav tako daleč kot do New Yorka.

"Prav možno je, da bo Cleveland bombardiran," je svaril Mr. Landis. "Bombniki lahko napravijo silno škodo jeklarnam in paroplovbi v reki Cuyahoga."

Dalje je ravnatelj izjavil, da morajo državne in lokalne oblasti nositi breme civilne obrambe ter pristavil, da nima njegov urad nobene moči, da bi k temu prisilil države.

Povedal je tudi, da civilna obramba v obrežnih mestih deluje brezhibno ter da so mesta v notranjosti Amerike za štiri ali pet mesecev zaščeni za obrežnimi mesti v tem pogledu.

V mestnem avditoriju je bilo

Slovenska dekleta poslana v nemška taborišča

Yugoslav News Bulletin iz New Yorka poroča večkrat, da so naciji poslali vsa slovenska dekleta iz Kranja v nemška vojaška taborišča. (Kaj jih tam čaka, si pač lahko mislimo).

Skoro 100 pogrebnikov v Clevelandu obtoženih radi nepravilnih računov

Okrajni prosekutor Cullitan je dobil v roke 492 strani dolg zapisnik, v katerem je preiskovalec Main pronašel, da so nekateri pogrebniški v okolici Clevelanda računali nepostavne vsote za pogrebe vojnih veteranov in njihovih sorodnikov. Skoro 100 pogrebnikov je v tej obtožbi in okrajni prosekutor bo skušal dobiti nazaj za okrajno blagajno \$34,317, kar so pogrebniški preveč računali. Prekava se nanaša na dobo zadnjih deset let.

Pogrebniški so delali tako, da so predložili račun za pogreb okraju, administraciji veteranov in končno se družini umrlega. Kako se je to delalo, kaže slučaj veterana Edwarda Morana, ki je umrl 30. decembra, 1938. Pogrebniški je predložil zapriseženo izjavo okraju, da so pogrebniški stroški \$203. Potem je poslal federalni administraciji veteranov račun za \$650 in družini umrlega račun za \$675.

Na vse to je dobil pogrebniški od okraja \$100, \$100 od administracije veteranov in \$675 od družine pokojnika, ali skupno \$875 za račun, ki je znašal le \$203. V nekaterih slučajih so pogrebniški vrtili okraju in administraciji veteranov denar potem, ko je bil plačan v polnem iz zapuščine umrlega.

Kolikor nam je znanega, ni pri tem prizadet noben slovenski pogrebniški.

Kanadčani bodo dobili gorazolin na porcije

Ottawa. — Začenši v sredo 1. aprila bodo dobivali Kanadčani gorazolin za svoje avtomobile na karte. Za majhne vrste avtov bo mera 300 galon na leto, za srednje vrste 340 galon in za velike avte 380 galon na leto. Ameriškim turistom, ki bodo prišli v Kanado za manj kot 48 ur, se bo dovolilo 20 galon gorazolina. Za daljše bivanje se jim bo dovolilo 100 galon.

Poroka

V soboto 18. aprila bo v cerkvi sv. Stanislava ob 8:45 poroka Anton Strgarja z Miss Florence Halter. Ženin je sin družine Mr. in Mrs. Martin Strgar iz 3764 E. 77. St., nevesta je pa doma iz 6617 Gertrude Ave. Sorodniki in prijatelji so vabljeni k poročni maši. Vse najboljšo mlademu paru v novem stanju.

McSweeney bo skoro gotovo kandidat za guvernerja

John McSweeney, doma iz Wooster, O., bo skoro gotovo demokratski kandidat za ohijjskega guvernerja jeseni. Zda je načelnik vladnega urada za prodajo obrambnih bondov in znak v Ohio. Kot se zatruje iz dobro poučenih krogov, bo McSweeney v kratkem resigniral ter se začel pripravljati za kampanjo. Demokratski voditelji so večinom zanj.

Calumet, Mich. — Dne 17. marca je tukaj umrl nadaljnji pionir te nasebine Stanislav Fink v starosti 78 let. Tukaj je živel čez 60 let in zapuščal tri sinove, štiri hčere, 14 vnukov in vnukinji ter enega pravnuka.

Tri nemške podmornice poškodovane

Indija se protivi sprejeti ponudbo Anglije pod njenimi pogoji

New Delhi, Indija, 31. marca. — Vse kaže, da Indija ne bo sprejela ponudbo Anglije, da dobi Indija po tej vojni samostojnost, toda da obdrži Anglija tekom vojne kontrolo nad obrambo. To, zadnje je, kot se sliši, glavna sporna točka, ker Indci zahtevajo, da bodo sami odločevali pri obrambi že sedaj.

Angleški minister Stafford Cripps, ki je prinesel v Indijo ponudbo angleške vlade za samostojnost, je izjavil, da Anglija ne bo umaknila svojih pogojev, kar se tiče obrambe. Vojditi Indcev pa pravijo, če se Anglija ne bo podala v tem, bodo zavrnili celotno ponudbo Anglije.

Ameriški letalci so v polni meri kos Japoncem

Melbourne, Avstralija. — Ameriški letalci so s svojimi težkimi bombniki napadli japonsko bazo v Lae na Novi Gvineji ter ponovno dokazali, da v polni meri nadkriljujejo Japonce v zraku. Amerikanci so z višine 26,000 čevljev metali bombe na zrakoplovno pristanišče v Lae ter zadeli hangarje in druga poslopja, ki so začela goreti.

Naši letalci priznajo, da so Japonci zelo drzni letalci, toda ne opravijo nič proti ameriškim zračnim orjam. Kot pripovedujejo, se dvignejo Japonci v silne višine, odkoder strmo glavi na nos na ameriške bombnike, obisipajoč jih s strojnimi in topovi. Ravno nad ameriški bombniki se zopet dvignejo in ostanejo nekoliko zadržani. Tedaj nastopi posadka, ki sedi v čadju ameriškega bombnika pri topovih in odpre ogenj na Japonca. Kot se zatruje, dozda Amerikancem na ta način ni ušel še noben japonski bombnik.

TRI MATERE IMAJO 19 SINOV V VOJNI

Amarillo, Texas. — Mrs. Baker, Mrs. Giles in Mrs. Gray bodo na 6. aprila, ko bo proglashen armadni dan, posebno počastčene od vojaških oblasti. Prvi dve imata vsaka po šest sinov v armadi, Mrs. Gray jih ima pa sedem.

V bolnišnici

V St. Luke's bolnišnici se nahaja John Doljak iz 1404 E. 45. St. Obisk je niso dovoljeni. Upamo, da se mu zdravje kmalu povrne.

Tudi za Cleveland pridejo bombe, pravi Landis

James M. Landis, ravnatelj urada za civilno obrambo, ki je dospel iz Washingtona v Cleveland, kjer je sinoči govoril v mestnem avditoriju, je izjavil oziroma posvaril Clevelandčane, da nudi Cleveland zelo lepo priliko, da bo okusil sovražne zračne napade.

Mr. Landis je pokazal na nemško oporišče zračne sile v Stavangerju, Norveška, odkoder je Cleveland, kjer je središče vojne industrije, prav tako daleč kot do New Yorka.

"Prav možno je, da bo Cleveland bombardiran," je svaril Mr. Landis. "Bombniki lahko napravijo silno škodo jeklarnam in paroplovbi v reki Cuyahoga."

Dalje je ravnatelj izjavil, da morajo državne in lokalne oblasti nositi breme civilne obrambe ter pristavil, da nima njegov urad nobene moči, da bi k temu prisilil države.

Povedal je tudi, da civilna obramba v obrežnih mestih deluje brezhibno ter da so mesta v notranjosti Amerike za štiri ali pet mesecev zaščeni za obrežnimi mesti v tem pogledu.

V mestnem avditoriju je bilo

Angleži in Rusi so odbili napad na skupino ladij, ki so vozile potrebščine v rusko severno pristanišče Murmansk. — Ena angleška križarka in en rušilec sta dobila v boju poškodbe.

London, 31. marca. — Nemška bojna mornarica je napadla skupino ladij, ki so vozile angleške in ameriške potrebščine v rusko pristanišče Murmansk. Toda pošiljko so spremljale angleške in ruske bojne ladje in se napad Nemcev z uspehom odbile. Pri tem je dobil nemški rušilec težke poškodbe in tri nemške podmornice so dobile tako poškodbe, da so se morda celo potopile.

Ta bitka se je vršila v severnem morju nekje nad Norveško. Nemci se že štiri dni bahajo glede te bitke in pripovedujejo, da so poškodovali Angležem dve ladji, novo križarko Trinidad in rušilec Eclipse.

Toda angleško mornariško poveljstvo naznanja, da sta se obe ladji srečno vrnili v domače pristanišče. Angleško poročilo o tej bitki javlja, da je na enem nemškem rušilcu izbruhnil požar, drugi pa je bil "ustavljen." Ker Nemci sami priznajo, da je bila ena njih ladj potopljena, bo najbrže ena izmed gori omenjenih.

Nemci trdijo v svojih poročilih glede te bitke, da so potopili tri transporte in najbrže tudi četrttega, torpedirali eno angleško križarko in poškodovali z bombami eno nadaljno ladjo.

Bitka se je vršila v nedeljo, ko so angleške in ruske ladje počasi nadaljevale pot proti Murmansk v viharjem morju. Tedaj jih je napadla skupina nemških ladij. Angleška križarka Trinidad je prva odprla ogenj in zadela nemški rušilec, na katerem je izbruhnil požar. Rušilec Eclipse je nato zadela nek nemški rušilec, toda prišla sta vmes dva druga nemška rušilca in Eclipse je moral prenehati streljati.

Trinidad je začela nato preganjati dva nemška rušilca, ki sta ji pa v gosti megli ušla. V bitko so posegle tudi nemške podmornice, ki so bile na vrhu vode in tri so dobile težke poškodbe, in so se morda pogreznile.

Župan Lausche je izvoljen načelnikom odbora, ki zbira doneske za nakup bombnika gen. MacArthurju

Clevelandski dnevnik Cleveland News je začel, kot znano, obsežno kampanjo, da se zbere v Clevelandu toliko denarja v prostovoljnih doneskih, da se bo lahko z njim kupilo en moderen bombnik in ga poslalo generalu MacArthurju. Posamezniki in organizacije so se navdušeno odzvale. V par dneh je bila že nabrana vsota nad \$3,000.

Načelnik tega odbora je župan Frank J. Lausche, tajnik je Richard Kroesen, poveljnik Ameriške legije v okraju Cuyahoga in blagajnik je pa Matthew J. Fleming, predsednik federalne rezervne banke v Clevelandu.

Denar se bo vlagalo v vse banke, ki spadajo v federalni rezervni sistem v Clevelandu. In nobenega centa se ne bo dvignilo, dokler ne bo nabrana dovolj velika vsota, ki se jo bo odposlalo zakladniškemu uradu v Washington, ki bo za ta denar kupil bombnik. Vsak cent bo šel v ta namen in namen odbora je, da se ne porabi niti enega centa za kake druge stroške, najsi bo v kampanji ali za kaj drugega.

Kanadčani bodo dobili gorazolin na porcije

Ottawa. — Začenši v sredo 1. aprila bodo dobivali Kanadčani gorazolin za svoje avtomobile na karte. Za majhne vrste avtov bo mera 300 galon na leto, za srednje vrste 340 galon in za velike avte 380 galon na leto. Ameriškim turistom, ki bodo prišli v Kanado za manj kot 48 ur, se bo dovolilo 20 galon gorazolina. Za daljše bivanje se jim bo dovolilo 100 galon.

Poroka

V soboto 18. aprila bo v cerkvi sv. Stanislava ob 8:45 poroka Anton Strgarja z Miss Florence Halter. Ženin je sin družine Mr. in Mrs. Martin Strgar iz 3764 E. 77. St., nevesta je pa doma iz 6617 Gertrude Ave. Sorodniki in prijatelji so vabljeni k poročni maši. Vse najboljšo mlademu paru v novem stanju.

McSweeney bo skoro gotovo kandidat za guvernerja

John McSweeney, doma iz Wooster, O., bo skoro gotovo demokratski kandidat za ohijjskega guvernerja jeseni. Zda je načelnik vladnega urada za prodajo obrambnih bondov in znak v Ohio. Kot se zatruje iz dobro poučenih krogov, bo McSweeney v kratkem resigniral ter se začel pripravljati za kampanjo. Demokratski voditelji so večinom zanj.

Rusi pritiskajo z vso silo na Nemce na vsej fronti

Moskva. — Ruska armada brez oddiha pritiska in razbija nemške postojanke vzdolž vse fronte. Nemško vrhovno poveljstvo priznava, da so pritiskali Rusi z novo silo v Ukrajini, pred Moskvjo in na severu, toda trdijo, da so razbili rusko kolono tankov pri jezeru Ilmen.

Ruska konjenica se je pogнала na fronti severno zahodno od Moskve proti močnemu nemškemu izpadu ter prisilila nacistične k umiku.

Iz Libije v severni Afriki se poroča, da se vrše radi slabega vremena samo spopadi med patruljami.

Iz raznih naselbin

North Chicago. — Dne 25. marca, na svoj rojstni dan, je naglo za srčno hibo umrl Frank Mivšek, star 53 let in rojen v Zaplani pri Logatcu. Tu zapuščal ženo, štiri sinove, hčer, dva vnuka in dve sestri, v starem kraju pa mater, brata in tri sestre.

Calumet, Mich. — Dne 17. marca je tukaj umrl nadaljnji pionir te nasebine Stanislav Fink v starosti 78 let. Tukaj je živel čez 60 let in zapuščal tri sinove, štiri hčere, 14 vnukov in vnukinji ter enega pravnuka.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
JAMES DEBEVEC, Editor6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto \$7.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1900, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3, 1879.

83 No. 76 Wed., April 1, 1942

Nobenega kompromisa z Nemčijo!

Tisti, ki morda še vedno mislijo, da je Anglija povzročila to vojno, bodo mislili drugače, če se malo poglobijo v današnjo Evropo in začno študirati jasne namene nemškega diktatorja Hitlerja. Ni treba verjeti nobeni propagandi, ni treba poslušati svojega srca, ki morda čuti bolj s tem kot z onim, treba je samo misliti naravnost in brez predsodkov in vsak bo prišel do spoznanja, da je Hitler dvignil nemški narod z namenom, da zagospoduje vsem svetu. On v Evropi, Japonci na Daljnem vzhodu, a oba skupaj vsak od ene strani na ameriški kontinent!

Hitler postopa prav sistematično in po dobro premišljenem načrtu. Evropo si je podjarmil vso, treba mu je premagati samo še Rusijo. Če pade Rusija, ni nobene pomoči več za Evropo, pa najbrže tudi nobene pomoči več za ostali svet.

Ni treba biti človeku posebno podkovanim v vojaških zadevah, da ne bi videl, da je Hitlerjev cilj zdaj rusko olje v Kavkazu, v Perziji in Iraku. Istočasno ima pa namen, da bo prodiral proti Indiji, kamor se zaganja zdaj Japonska. Če bi se nemški in japonski sili posrečilo združiti svoje sile v Indiji, bo konec svobode polovici zemljске oble, konec evropske in sibirске Rusije, konec Avstralije in Nove Zelandije.

A kaj potem? Potem bi preostajalo osišču samo še eno: angleško otočje in ameriški kontinent, severni in južni. Ali se bo mogla ustavljati Anglija, ali se bo mogel ustavljati ameriški kontinent? Če se ni mogla ustavljati vsa Evropa, če se ne bo mogla ustavljati vsa Azija, kako se bo malo angleško otočje, kako se bo ameriški kontinent s svojim odprtim obrežjem? Well, strašne bi bile žrtve!

Zato je pa edino, kar morajo napraviti zavezniki zdaj to, da ustavijo Hitlerja v Evropi in sicer dokler je ruska armada še cela. Ne verjamemo, da bi bilo pametno čakati drugega leta, da bi si napravili še več topov, še več tankov in letal. Mi še vedno trdimo, da se lahko odloči zmaga nad osiščem še letos. To se pravi, da vojne morda še ne bo konec, toda zmaga se pa lahko že odloči. Tako je treba stisniti Hitlerja in to pred prihodnjo zimo, da bo potem samo še vprašanje časa, kdaj bo vprašal za mir, ali kdaj bo vprašal za mir nemški narod, pa tudi če brez Hitlerja.

Potem pa mir, toda brez kompromisa. Mir, ko se bo moralo osišče podati na celi črti brezpogojno, ali pod pogoji, ki jih bodo narekovali zavezniki.

To ni nobena osveta, ni želja po maščevanju! To je samo previdnost za bodoče. Hitler zdaj sistematično ubija vse podjarmljene narode, zlasti pa slovanske. On hoče spraviti docela s sveta Čeha, Poljake in Jugoslovane in če bi se mu posrečilo, tudi Ruse. Dela prav po satanskem načrtu, nekaj s silo, nekaj z diplomacijo. Kdor se mu vda na njegovo priliznjeno besedo in obljubo, se bo brdko kesal, ampak kesanje bo prepozno.

Ves demokratski svet, vse kar premoremo, vse kar moremo dati, vse kar moremo žrtvovati naj gre za poraz Hitlerja in njegovih banditov. Letos je še čas, drugo leto bo prepozno. Naj ne bo nobena žrtev prevelika v dosego tega. Ker če ne zmagamo, bomo dali vse, kar imamo in še svojo svobodo povrh. Zato je pa boljše nekaj potrpeti zdaj, nekaj več žrtvovati danes, kot pa biti večni suženj diktatorjev.

Da se ne pozabi...

Prav tisti dan, ko so se vršile fašistične demonstracije proti Slovincem v Trstu, je sklical fašij v Pulju javni shod z namenom, da naščuje ljudi proti Jugoslovanom. Tudi tukaj so zanimali napad na "slovanski narodni klub", ali narodni dom, katerega so požgali do tal. Tudi tukaj so fašisti zatrjevali, kot v Trstu, da se je iz prostorov streljalo na narod. Tukaj je vodil demonstrante fašist Nilucaglia, kot v Trstu Francesco Giunta.

Tisti večer je oborožena fašistična družal udrla v hišo hrvaškega odvetnika Zuccona, razbila pohištvo in ga zmetalo skozi okna. Tam so ga znesli na kup in ga hoteli zažgati. Ko so sosedje posredovali, boječ se, da bodo v nevarnosti tudi njih hiše, so naložili pohištvo na truke in ga odpeljali. Dr. Zuccon si je z begom rešil življenje. Kmalu zatem je moral oditi iz Pulja, ker mu je policija povedala, da mu ne more jamčiti za njegovo življenje.

Značilno glede dogodkov v Pulju je bilo to, da je policijski prosekutor dr. Steffe še tisto jutro obvestil civilnega komisarja in policijo, da se snuje napad na narodni dom. Toda komisar in policija sta mu zagotovila, da se ne bo nič takega zgodilo, ker bo policija pazila na red.

Tisti dan so obiskali fašisti tudi hrvaško tiskarno v Pazinu, kjer so plenili in razbijali in da fašisti niso zažgali tudi tukaj narodnega doma, je bil vzrok samo ta, ker so bili nastanjeni takrat v njem italijanski častniki.

Istočasno so fašisti v Reki opleniili vse slovanske trgovine in urade, tako hrvaško agrarno banko, zadružno banko, urad madžarsko-hrvaške paroplovne družbe, kavarno Panahof in Imperial ter mnogo drugih. Pet jugoslovanskih ladij, ki so bile takrat v pristanišču, so fašisti opleniili.

Dva dni je trajalo to nasilje v Reki in končno je povelj-

BESEDA IZ NARODA

Pismo iz New Yorka

Pred nekaj tedni mi je prišla v roke drobna knjižica, ki se ji pravi: Charges of Barbarous Persecution of The Slovenes of Carinthia. Izšla je v Celju leta 1935. Spisal jo je prof. Em. Lilek. Torej knjiga o koroških Slovincih v angleškem jeziku! Pa tako dolgo je že na svetlem in v Celju je bila tiskana! Bila mi je popolnoma neznan, dokler mi ni takole na lepem v roke prišla. Razume se, da sem se brez odmore vsedel in prečital.

Koroški plebiscit! Tista tako bolečana v vsakem slovenskem srcu! Kako so oživali pred menoj tisti dogodki! Kako je knjižica v izbranih besedah predčela bralec vse krivice, vse zahrbtnje mahinacije Italijanov, Nemcev... Pa celo Angležev in Amerikancev... Vsi ti nosijo krivdo za izgubljeni koroški plebiscit, zlasti pa Lah! Kako mi je plala kri v žilah, kako bi človek pomolil to knjigo pod nos vsem, ki so bili udeleženi na strašni krivici, narejeni takrat Sloveniji in celi Jugoslaviji! Kdor bo kdaj zinil, da Koroška ni in ne sme biti naša—kar to knjigo naj prečita in se mora v eni uri—spreobrniti...

Še mi je plala kri v žilah, še je bilo razburjeno moje slovensko srce, ko sem stikal za nadaljnji dokumenti o koroškem plebiscitu. Iztaknil sem debelo knjigo: "Plebiscits since the World War." Dva velika zvezka. Vsi mogoči plebisciti, ki so se vršili po končani svetovni vojni, do vseh podrobnosti opisani. In avtorica knjige je neka Sarah, ki velja pred vsem svetom za največjo avtoriteto za plebiscite. Ta knjiga je zlata jama za plebiscitno zgodovino in za plebiscitno tehniko, o tem ni dvoma. Kdor hoče kaj vedeti o plebiscitih, bo šel v to knjigo iskati, kar bi rad našel—ne v ono, ki je izšla v Celju leta 1935...

Nič ne pretiravam, če povem, da sem se lotil branja o koroškem plebiscitu v tej knjigi na ravnanost z neugnano poželjivostjo. In ko sem nekaj časa bral, in ko sem bral še nekoliko več, je nehala plati kri v mojih žilah... Postajalo mi je bolj in bolj mrzlo okoli srca in proti koncu je bila kri v mojih žilah kakor zelenela in srce samo je bilo kakor živa "ice-baka"...

Nesrečna Sarah dokazuje in podpira z dokumenti, da je koroški plebiscit vršil pravilno in prepričevalno. Nemce hvali, da so kar zelo korektno nastopali, nasprotno so pa Slovenci, oziroma Jugoslovani, marsikaj zgrešili proti pravilnomu za pravo izvedbo plebiscita...

Najbolj me je pa zabeležilo, ko ženska pravi nekako tako: Sploh pa ni šlo med Avstrijo in Jugoslavijo... Beograd se je preselilo malo zmenil za koroški plebiscit, poganjala se je za zmago samo Ljubljana...

Da ta trditve ni ravno iz trte izvita, moramo seveda priznati. In ko to priznamo, ali nam ne pride nekaj zločnega v usta? Toda—ali nam kaže obrniti erozije—proti "južnim bratom"?

Kdo drug bi se morda zadovoljil s tem. Jaz sem se počutil, kakor da sem bil pri dveh konferencah. Najprej s samimi Slovinci v Celju, ki smo naredili načrt in se med seboj krasno sporazumeli in Koroško—dobili nazaj (na papirju...)

Potem sem bil na svetovni konferenci v New Yorku (se mi je zdelo) in smo z velikim sve-

nik mesta, D'Annunzio, izdal ukaz, v katerem je pozval narod k redu ter mu istočasno obljubil, da bo počistil mesto vsega ne-italijanskega elementa. Držal je besedo in nekaj časa so bile aretacije in izgoni Jugoslovancev na dnevnem redu.

tom razpravljali o Koroški. Posmehovali so se nam in preden je bilo konec konference, smo Koroško ponovno (že tretjič ali četrtič) izgubili—(ne na papirju, ampak v resnici...)

Po tej vojski hočemo seveda Koroško (in Primorje) nazaj. Bojim se, da bo spet nekoč neke zapisano—hoteli so jo v Ljubljani, Beograd se ni zmenil... Ali se bo "Beograd" bolj gotovo zmenil za Koroško in druge kraje, če začnemo Slovinci v tehle časih obdolževati Srbe (no saj ni treba začeti, saj v tem so nekateri naši ljudje in listi že kar dovolj storili...) in jim očitati sto in sto krivic vse od koroškega plebiscita nazaj in naprej?

Ali bomo koristili stvari, če izjavljamo v takih dokumentih, kot je Zapisnik JPO-SS, da hočemo delati samo za zedinjeno Slovenijo... Kaj se to pravi? Z drugo besedo—Ljubljana bo hotela to in to, Beograd pa ne... In to pot celo zato Beograd ne bo hotel, ker je naprej izjavljamo, da nočemo in ne potrebujemo sodelovanja, ker hočemo delati SAMO za zedinjeno Slovenijo.

Razumete, bratje? Sklicujete konferenco v Celje, odločili bodo pa namesto vas v New Yorku! Kajpada, v podobni govorim. Vaše delo SAMO za zedinjeno Slovenijo bo pred svetom toliko vredno, kolikor je vredna Lilekova knjiga spriči knjige one strašne Sare!

Da bi bil leta 1920 VSAJ Beograd zainteresiran! Potem bi morda bili zainteresirani tudi odločujoči Angleži in Amerikanci, tako nekako se da razbrati iz Sarine knjige... Potem bi bili morda vendar Slovenci dobili koroški plebiscit...

Kar je veljalo takrat za koroški plebiscit, bo veljalo po tej vojni glede zedinjene Slovenije... Če VSAJ vsa Jugoslavija ne bo delala za zedinjeno Slovenijo—naredite že danes križ čežnjo. Sarah vam to pove na dosti lep in razumljiv način, in verjemite, ženska ve, kaj govori.

Naše delo že zdaj, delo za zedinjeno Slovenijo, je v tem, da se sporazumemo najprej s Srbi in Hrvti, kaj prav za prav sploh hočemo. Če bomo brez tega snovali svoje načrte in tuhtali, kako bomo svoje zahteve po zedinjeni Sloveniji postavili pred široki svet, smo koroški plebiscit in Primorje in najbrž vso Slovenijo že danes—izgubili.

Nardžič

Važno za zadružne vrtnarje

Centrala Ohio Farm Bureau nas je obvestila, da ves Fertilizer, ki smo ga dobili in je v teku dobave, da je to najfinjša kakovost, prav svež in da radi tega močan in izredno dober za vsakojako vrtno rabo.

Nadalje, da naj za vsak slučaj povemo vsem, ki se ga bodo poslužili naj ga dobro zamešajo z zemljo, dobro poskropijo, kajti drugače boste imeli rumeno travo, ali sežgano rastlinstvo, kajti dober gnoj je močan vedno in povsod. Eni to naredite tako, da ga preje stopijo v vodi in potem kar lepo škrofljajo namenjeni del vrta. Glavno je to, da je voda zraven v vseh ozirih!

To velja za fertilizer, ki pride v 80-funtnih vrečah za splošno vrtno rabo in to velja za onega, ki pride v 50-funtnih vrečah, ki je v glavnem namenjen za rože, grmičevje in kake delikatne stvari, ki rastejo na vrtnu. Slednji je tako zvan "Plant Pen." to je, da da večjo moč in

oživlja rastline, v prvi vrsti cvetlice in podobno.

Se enkrat torej, voda mora biti zraven pri vsakem dobrem umetnem gnojju, bodisi to zadržujem ali drugačnem. In ne pozabite, da se ga dobi v vseh treh trgovinah Zadruga za eno tretjino ceneje kot kjerkoli drugod, to pa zato, ker je tukaj delavec organiziran in spravi dobiček v lastno možno mesto da bi gradil profit za druge.

Ves april je dober za gnojiti in vedno pazite da imate 4-12-4 formulo na umetnem gnoju kot je formula zvezne vlade. To imamo mi in ima vsakdo, ki ima res dober umetni gnoj.

Joseph A. Siskovich,

tajnik.

Potrjujem resnico

K ured. članku Ameriške Domovine. "Da se ne pozabi" o poživu slovenskega narodnega doma v Trstu leta 1920, naj dodam pripombo, da smo bili ameriški Slovenci kot potniki v staro domovino na lico mesta tega groznega dogodka drugo jutro po storjenem zločinu, kamor smo dospeli iz parnika.

Ko smo dospeli v pristanišče, smo se dogovorili, da bomo ostali za par dni v Trstu med Slovinci, da si ogledamo njihove ustanove, med katerimi bo tudi dom. V ta namen smo naročili izvoščekom, da nas peljejo na določeno mesto. Ko so nas res privredili do mesta, kjer je stal poprj krasen dom, smo na naše razočaranje zagledali le kup razvalin, kjer so okrog še stali ognjegasci in na enem vogalu razvalin je še gorelo.

Ni mogoče popisati, kako hitro se je naše veliko veselje, da smo dospeli do suhe zemlje in do kraja, kjer bomo lahko stanovali pri svojih rojaki, spremenilo v strah in v grozo. Nič ne o tem stihlil in vedel poprej, kar na enkrat pa nekaj tako groznega! Kaj je to? Zakaj se gre?

Ko smo izvoščekom sporočili, da želimo priti do Slovencev, so nam pokazali drugo hišo v bližini, tam smo se za hip ustavili, toda, to ljudstvo je bilo vse prestrašeno, rekli so nam: "Molčite, ne govorite slovenski. Bojimo se, da lahko izbruhne revolucija in da nas vse napadejo." To je bilo za nas potnike tako veliko presenečenje, da nam je pokvarilo vse veselje še za nadaljno potovanje.

Sklenili smo, da zapustimo Trst kar najprej moremo. Okrog razvalin, kjer je poprj stal krasen mislim 6 nadstropij dom, so bile na okrog daleč teh razvalin napeljene debele vrvi, da se niso mogli približati ljudje do pogorišča. Požig se je dogodil dan poprej. Pripovedovali so potem, da je bilo to narejeno tako na divjaški način, namreč da so dom zaprli in da so napadli z užgalnimi sredstvi poslopje, kjer so ljudje živi zgoreli ali so pa skakali skozi okna, med katerimi so bili tudi Amerikanci.

Človek se mora čuditi, da je mogoče, da se poraja v srcih človeka, tako satansko sovraštvo, da se maščuje na tak zloben način, da zgubijo življenje še drugi ljudje, ki niso v nikaki zvezi s strankami ali političnimi razmerami. To je peklensko!

Če se prav spomnjam je obhajala naša potovalna družba iz sledečih oseb: Zmenoj sta bila Mr. in Mrs. Frank Ivančič, Mr. John Skufca in soproga s sinkom. Mr. Ivančič je bil med nami, ki je vsaj deloma razumel jezik, da smo si znali pomagati v najnujnejših vprašanjih.

Zalostni spomini po 22 letih, v tem času se ni ničesar spremenilo, da bi se zavist in sovraštvo opustila, z časom se to še poslabšuje, kakor je razvidno iz poročil vojnega stanja, ki prihajajo iz teh krajev v Ameriko.

Ko to premišljujemo, moramo res, iz vsega srca želiti ter storiti vse v namenu, da bi združene demokratske sile zmagale in

potem pomagale po širnem svetu vpeljati "človekoljubje" v pravem in demokratskem duhu. Oni tam, ki so podjarmljeni, si do tega pomagati ne morejo, edino nam tu je mogoče, da storimo kar moremo zanje s pomočjo naše ameriške vlade, ki nas k temu še navaja in želi, da v ta namen sodelujemo. Bog se usmili trpečega ljudstva.

Anton Grdina.

Vera v vstajenje

Bliža se praznik, katerega vse človeštvo, brez razlike vere ali prepričanja, pozdravlja kot največji in najlepši dan v letu. Po zakonih vere in narave je to dan velike nedelje... dan prebujenja spomladi... dan v katerega mora vsak človek imeti vero, ako hoče živeti. Ako ne verujemo, da bo po dolgi zimi in slabem vremenu, zopet posijalo spomladansko solnce in če ne verujemo, da bomo zopet vstali, kadar nas je kruta usoda vrgla na tla, potem smo zgrešili življenjski cilj in naše življenje je brezpomembno. Vero kot je gori omenjena rabi-

mo, da bomo verovali v vstajenje slovenskega naroda. Slovenski narod v domovini ima dolgo zimo, ki se vleče že leto dni in nekateri so že obupali, češ, saj za nas ne bo nikdar več pomladi; vlegli so se in umrli.

Za ljudi, kateri ne verujejo v pomlad, je smrt edina rešitev. In prav je da umrjejo, da s svojo boleznijo ne okužijo tudi ostali del našega naroda, kateri je trdno prepričan, da je pomlad blizu in da bo prišla kot cvetoča nevesta, ter dvignila slovenski narod, kateri leži danes strn na tleh. Zalostno je, da imamo tudi tukaj med ameriški Slovenci dosti takih živih mrličev, kateri so videli veliki petek slovenskega naroda in sedaj ne verujejo, da za velikim petkom vedno pride tudi velika nedelja, ali dan vstajenja.

Vsem tem malo-vernežem naj bo povedano, da vstal bo slovenski narod in njegovo vstajenje bo toliko bolj veselo in veličastno za tiste, kateri so prepričani, da ta dan mora priti. Za vse tiste pa, kateri sedaj stojijo pri strani in podirajo to kar z velikim trudom gradijo drugi, bo pa to dan sramote, ker videli bodo, da kljub svojim sebičnim nameram niso dosegli, da bi razdvojili ameriške Slovence, kateri se trudijo, da bi pomagali rojakom v domovini proslaviti na čim lepši način veliko noč, oziroma prihod težko pričakovane spomladi.

Pomožna akcija za rojake v domovini ima veliko zaprek in predbacvanj in to posebno od ljudi, kateri do sedaj niso še ničesar storili ali darovali v to svrhu. Takim ljudem bi jaz rek, "Why don't you mind your own business?!" Ako si prepričan, da ni potreba ničesar storiti in da nočeš nič darovati, pusti druge v miru, da storijo svojo dolžnost kot zavedni Slovenci.

Če ti je bil denar malik, katerega si častil vse življenje, gotovo da ne boš pomagal, ker ne čutiš z ljudmi, kateri trpijo. Zato raj pustiti ljudi, kateri sočustvujejo z bratom, ki je v potrebi, ker ti ljudje imajo življenjski cilj, katerega ti sploh ne moreš razumeti. Ne draujem, ker se ne pomaga sedaj. Ne draujem, ker ne zapam ljudem, ki to stvar vodijo. Ne draujem, ker imam svoje sorodnike tam in bom pomagal, kadar se bo dalo. Ne draujem zato, ker se že sedaj nabira. Zakaj bi se ne pričelo nabirati šele, kadar bi bilo vojne konec?"

To so glavni vzroki, katere vam navedejo ljudje, kateri nočejo darovati. Zakaj se ne pošlje denar sedaj tja, je več vzrokov. Prvi je ta: kedo nam more garantirati, da bodo v resnici denar dobili ljudje, kateri so v potrebi? Koliko Slovencev je še tam, posebno še v krajih, katere je zasedla Nemčija? Ali ni mogoče, da ljudje, kateri so še tam,

(Dalje na 3 strani)

Iz Menišije so hodili prav na kot iz drugih krajev na Hrvaško, v Slavonijo in Slograško, pa tudi v bližnje kraje, na Štajersko in Koroško. Kili smo jim "hrvatarji", bili kaj ponosni nato ime. Sli to značilo, da je človek, ki je dal v bratovščino ali občestvo "hrvatarjev", trden ko samo klop, pa obenem dober tesač.

Ni bil vsak sposoben za to, pretrpeti in prestati so morali dosti. Imeli so namreč to navado, da so se martali vse leto po senožitih za 35 korov na dan (pa tobak in korov in ko je delo na polju nehala se pa odpravili v hrvaške in ge šume, kjer so s plenik mahali po vitkih smrekah hrastih vse do pomladi. So od zore do mraka, jedli na dan in sicer so imeli koruzne žgance, opolne koruzne žgance, zvečer pa koruzne žgance. Od jeseni do pomladi petek in svetek in nedeljo po hu.

Kuhali jim je "kec", kak fant, ki se je s tem uvažal vno tesarstvo unijo. Spali so lesenih kolibah, ki so si jih rali postaviti sami. Na srebi libe je bil "furnez" v podobi prtega ognjišča. Kadar je pri ojenj v hudi zimi ugasnil marsikomu primrznili lasi na steni.

Pa kaj je bilo to hrvatar? Ko so odhajali so peli, ko prišli domov so peli. Seveda pomlad, ko se je zaslilo svetlo Cerknice vriskanje in petje zašumelo po naši vasi: hrvatarji prihajajo!

Zenske, ki so pričakovale njih mož domov, so si začele pravljati rute na glavi, boljše predpanski je prišel kamre in roka skrbne ženske segla v dimnik po kos pravega, ki je čakal na to slavno božiča.

Potem so pa tišale ženske v okna, da vidijo težko čakovane. Bog ne daj, da ven pred hišo, ali med vrata bi se zgledevala vsa vasa, ske bi jo začele takoj obrniti, vidiš jo, kako težko ga je la, prismođa.

Pa mislite, da so se hrvatarji ustavili pred svojimi hišami? To mislite vi, ki nič ne veste, pa vemo, kako je bilo to. Vasi so se vozili skupaj z ternicah (kot mi, ki bomo aprila na štelengo). Ko so speli do vasi, je moral vsi pogonati konje, da je vse letelo, hrvatarji so pa peli na skali, pa roke v žepih, kjer so bile polne pesti srečnega goldinarjev.

Ko so se vozili mimo njihovih hiš, so pač dobro vedeli, kuka za oknom skrita. Da se niso niti ozrli. Ne da bi mrzlo srce do svoje ljube in ali Mice, ali Polone, ali če bila, ampak ker so hoteli kazati, da so hrvatarji, ljudje, ki se igrajo s strankami in debelimi smrekami z navadnim toporiščem.

Torej voznik je nagnil glavo, da sta se na vso moč ganjala v komate in vozila čno obstal pred vaško hišo. V tem so jih je doteleti otroci, so se poznali vsak svojega ta in ga vlekli za rokav, je kaj prinesel. "Mara, Bom že potem dal," je bil den odgovor, ker hrvatarji takimi malenkostmi pač ne reje ukvarjati ob takih stnostih.

Potem pa v gostilno! Teklo od mize tisti dan je po pomoti, ali pa natanko takrat prišel v gostilno, pil, kolikor je mogel.

Potem so stopile na domače diplomatske noge. Pa za danes imate dovolj, pa še jutri kaj povedal.

Po nemškem izvirniku K. Mays

pravi, da sta Shatter
Winnetou umorila bra
Harryja, — pa dobro
ga je ubil!"
"On —?" je hlastnila.
"Kaj pa! Zabodel ga je, d

Alaska ima 72.000 prebivalcev in od teh je polovico belih.

Mornariški tajnik Fr
be tamošnjega obrežja. O
više popravila. Gornja sl
odlikih povečanje obrežja

ika nam ga kaže pri ogledu obrež
e straže in pomnožen strážnih

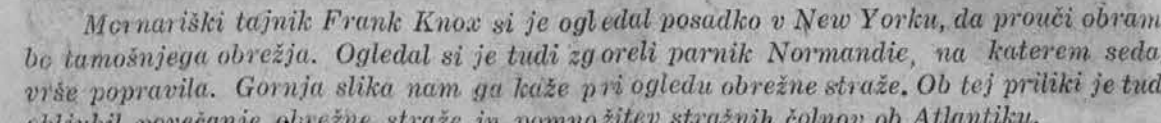
New Yorku, da prouči obrambo Normandije, na katerem sedaj ne straže. Ob tej priliki je tudi govoril ob Atlantiku.

In mi Slovenci? Mi smo bo
skromni. Nekaj skombinarn

now.

Dig deep. Strike hard. Our boys need the planes, ships, and guns which your money will help to buy.

Go to your bank, post office, or savings and loan association. Tell them you want to buy Defense Bonds regularly, starting now.

RDEČA KOKARDA

ROMAN IZ VELIKE REVOLUCIJE

STANLEY WEYMAN

Glad jih je bil prignat do skrajnosti, volitve so jim bile odprle oči. Nisem se upal misliti na posledice in strah me je obhajal, da sem imel še preveč prav, ko sem opozarjal Saint-Alaisa na bližajočo se nevarnost.

Miljo dalje, v gozdih, ki se širijo okoli Cahorsa, sem izgubil te pojave izpred oči, a le za malo časa. Kmalu so se vrnili v drugi obliki. Prvi pogled na mesto, ki ga ovija Lot s svojimi srebrnimi valovi, na obzidja in stolpe, ki se tako slikovito dvigajo ob znožju strmega hriba, je kakor ustvarjen v pašo očem; cahorski most, ki mu ni primere, katedrala, ogledana po zobu stoletij, in prekrasni grad, vse to mora navdati gledalca z občudovanjem. A tisti dan kakor da nisem imel oči za ta čuda. Ko sem prišel na trg, sem videl, da prodajajo žito po zaščito vojniki- kov z nasajenimi bajoneti; in sestradani obrazi čakajoče množice, ki je obrobila vso tisto stran trga, umazana in razcapana obleka teh ljudi, njih mrščeni pogledi in mrki glasovi, ki so tako čudno nasprotovali lepemu poletnemu solncu, mi niso dali paziti na druge stvari.

Če nisem pazil, sem vendarle opazal. Videl sem neverjetno brezčunost, s katero so gledali ta prizor tisti, ki so jih bili posli, radovednost ali pa tudi samo navada privabili v Cahors. Gostilne so bile polne pokrajinskega plemstva, ki se je zbiralo na svojo skupščino. Plemiči so gledali skozi okna kakor v gledališču in kramljali brezskrbno kakor doma v svojih gradovih. Na ploščadi pred katedralo so se v skupinah izprehajali svečniki in dame ter se kedaj pa kedaj malomarno ozirali na to, kar se je godilo pred njihovimi očmi; videti je bilo, da večina njih ničesar ne ve, ali pa, da se za nič ne zanima. Pozneje sem slišal, da smo imeli takrat v Franciji dva svetova, ki nista bila manj oddaljena drug od drugega kakor nebesa in pekli; in to, kar sem videl tisto popoldne, mi dokazuje, da je bilo res tako.

Na trgu so kupci oblegali prodajalno, v kateri so razpečevali brošure in časopise; ostale prodajalne v sosedščini so bile zaprte, ker so se lastniki bali neredov. Nekaj v stran od množice sem zagledal Gargoufa, Saint-Alaisevega oskrbnika. Razgovarjal se je z nekim vaščanom; ko sem šel mimo njiju, sem ga slišal, kako mu je zabrusil:

"Nu kako, ali ti daje tvoja narodna skupščina jesti?"

"Dosljej še ne," je odvrnil ubogi bedak; "pravijo pa, da bo kmalu vse ustreglo."

"Ona? Še kaj!" se je surovo zagrohotal oskrbnik. "Menda ne misliš, da te bo redila?"

"O, pač, gospod, to je gotova stvar," je rekel seljak. "Sicer smo pa vsi enih misli."

A tisti mah me je Gargouf zagledal; pozdravil me je in utihnil. Kmalu nato sem opazil enega svojih ljudi, kovača Butona, ki je stal sredi gruče nezadovoljnejšev. Klavirno me je pogledal, videč, da sem ga zasačil; ustavil sem se pri njem, ostel ga in pazil nanj, da je res odšel svojo pot.

Kadar sem bil v mestu, sem se običajno ustavil pri "Treh kraljih"; zakaj Doury, lastnik gostilne, je dajal plemičem ob osmih posebnih večerj, za katero se je bilo treba praznično obleči in napudrati.

Saint-Alaški so imeli v Cahorsu svoj lastni dvorec in so

baš tisti večer sprejemali, kakor me je bil opozoril markiz. In res se je po večerji večinoma omizja našla pri njih. Jaz sem prišel bolj pozno, ker sem se hotel ogniti vsakega zasebnega razgovora z markizom. Ob mojem prihodu so bile sobane že polne in živo razsvetljene; po stopnicah je stalo polno slug in skozi okna so se čuli melodični akordi klavirja.

Gospa de Saint-Alais je umela prikleniti nase najboljše družbo naše pokrajine; sprejemala jo je morda nekoliko manj potrpatno od nekaterih drugih, a tako neprisljano, s tolikim okusom in tako izbrano umetnostjo, da zaman iščem v tistih dneh druge hiše, ki bi se bila mogla kosati z njeno.

Navadno so ji bili najbolj dobrodošči ljubezni gostje, ki so s svojimi elegantnimi kretinami dajali salonu značilno aristokratsko prelest; na vsakem sprejemnem večerju je bilo v njenih sobanah svile in čipk, pudra in demantov širokih kril in rdečih peta na izbero. Toda nocoj sem se že na pragu začudil številu gostov in sijaju zbrane družbe. To ni bil navaden večer; in preden sem napravil deset korakov, sem že uganil, da ima nocojšnji sestanek bolj politične nego svetske namene. Vsi ali vsaj skoraj vsi, ki jim je bilo jutri prisostvovati skupščini, so bili tu. Po pravici pa povem, da sem slišal med tem, ko sem se prerival skozi bleščečo množico, prav malo resnih besedi, in sem se kar čudil tem ljudem, da morejo ob taki uri, ko gre za toli važna in usodna vprašanja, razpravljati o vrtilah italijanske opere z ene in francoske opere z druge strani. Vendar pa nisem dvomil o markizinih namelih; s tem, da je bila zbrala pri sebi vse, kar je bilo v naših krajih duhovitosti in lepote, je merila dokaj više nego na običajen zabavni večer.

Priznati moram, da je bil njen račun pravilen. Težko se je bilo pridružiti množici, ki je polnila salone, ter gledati v vse te iskrece se oči, poslušati vse te duhovite jezike in vdihavati ta zrak, ki je bil nasičen s parfumi in glasbo, ne da bi se bil človek predal čaru okolice... in pozabil. Tik ob vhodu je stal gospod de Gontaut, eden najstarejših prijateljev mojega očeta, in je kramljajal z obema Harincourtoma. Pozdravil me je s hudomušnim nasmeškom ter diskretno pokazal proti ozadju sobane.

"Le dalje, gospod," je dejal. "V zadnji salon, prav na koncu. Ah, prijatelj, kako rad bi bil še enkrat mlad."

"Pridobili bi manj, nego bi jaz izgubil, če bi menjali z menoj, gospod baron," sem odvrnil iz vljudnosti in krenil mimo njega.

Spotoma sem moral odgovoriti dvema ali trem gospem, ki so me hudomušno zbadale z enakimi namigi; nato sem nalletel na Louisa. Stisnil mi je roko in ostal nekaj minut pri meni. Množica se je gnetla okoli naju; nedaleč od njega je be-
dast širokoustnž nasmeheval Rousseaua. Toda meni, ki sem čutil Louisevo roko v svoji in sem mu gledal v oči — meni je bilo, kakor da piha v sobano dih lesov in jo zaliva s svojimi težkimi vonjavami.

Njegov obraz je bil zaskrbljen. Vprašal me je, ali sem govoril z Viktorjem.

"Včeraj," sem odgovoril, slu-
teč namen in pomen njegovega

vprašanja. "Danes še ne."

"Z Denizo tudi ne?"

"Ne. Nisem se imel časti, da bi jo bil videl."
"Tedad pojdi z menoj," je dejal. "Moja mati se je nadejala, da prideš preje. Kakšen vtis je napravil nate Viktor?"

"Tak vtis, da je odšel Viktor, vrnil pa se je velik mož!" sem odgovoril z nasmeškom.

Louis se je lahno nasmešnil in v nekakšni smešni žalosti trenil z obrvmi.
"Tega sem se bal," je rekel. "Ni se mi videl posebno zadovoljen s teboj. A kaj hočeš, vsi se moramo ukloniti njegovi volji, jeli? Toda pojdiva. Mati in Deniza sta v salonu, prav na koncu."

To rekši je krenil naprej. Najprej sva morala skozi igralni salon in množico onkraj vrat je bila tako gosta, da se nisva mogla takoj preriniti skozi njo; med tem, ko sem se nasmeheval in klanjal na desno in levo, me je obhajalo kakor rahla tesnoba. Naposled sva vendarle dospela v manjšo sobo, kjer ni bilo nikogar razen gospe markize, ki se je stoje razgovarjala z abbejem Mesnilom, ter dveh ali treh gospa in Denize de Saint-Alais.

Deniza je sedela z eno izmed dam na kanapeju; razume se, da so moje oči najprvo zletele k njej. Bila je v beli obleki in nekam čudno me je presunilo, ko sem jo videl tako drobno in otroško. Njen neobičajno zali obraz, njena čista polt in njene dovršene oblike so ji dajale čudno dostojanstveno lice, ki se ni prav nič ujemalo z našopirjeno obleko, z grmado napudranih las, ki se je kopicila nad njenim čelom, in s trdim brokatom njenih kril. Mimo tega je bila zelo majhna. Ta podrobnost me je razočarala in pomislil sem, da bi bila najlepša vseh krasotic, če bi bila le nekoliko večja. Toda njena sosedica me je bila že opazila in ji je rekla nekaj besedi; dete — zakaj Deniza je bila vsekako še dete — je vzdignilo glavo in zardelo kakor bager. Njene oči so se srečale z mojimi — hvala Bogu, imela je take kakor Louis — a so se neutegoma

spet pobesile v izrazu silne zardre.

Pristopil sem k markizi, da se ji poklonim, in sem ji poljubil roko, ki mi jo je pomolila, ne da bi takoj prekinila svoj razgovor.

"A kakšna moč!" ji je govoril abbe, ki je bil na glasu, da rad filozofira. "Brez meja in brez vrzeli! Samo to je, madame, da jo uporabljajo napak..."

"Kralj je predober," je smehljaje se odgovorila markiza.

"Gotovo da, kadar mu dobro svetujejo. A kaj bo s primanjkljajem?"

Markiza je skomignila z rameni.

"Njegovo Veličanstvo potrebuje denarja," je dejala.

"Prav... A kje naj ga vzamejo?" je vprašal abbe z mahljajem roke, ki je bil vreden odgovora.

"Kralj je bil že od kraja preveč popustljiv," je odvrnila gospa de Saint-Alais z glasom, v katerem je razločno zvenelo očitjanje. "Moral bi jih bil prisiliti, da bi bili sprejeli naredbo o posojilu, ki ga je predlagal Brienne. A parlament je še

Slavni italijanski basist, Ezio Pinza, ki že 15 let poje pri Metropolitan operni družbi in ki se danes ni ameriški državljan je bil pred kratkim z drugimi petokoloneci pridržan na Ellis Island-u, ker se je preveč širokoustil o svojem prijateljstvu z Mussolinijem.

vselej odnehal in bo odnehal tudi v tem."

"Parlament, da," je rekel abbe z domišljavim nasmeškom. "A zdaj ne gre več za parlament, in glavni stanovi..."

"Glavni stanovi preidejo, kakor so prišli," je ponosno zavrnila markiza. "Kralj pa ostane!"

"Toda če nastanejo nemiri?"

"Ne bo jih," je odrezala z istim slovesnim glasom. "Njegovo Veličanstvo jih bo umelo preprečiti."

Ko je nato privoščila abbeju še nekaj besedi, ga je odslovila in se obrnila k meni. Rahlo me je udarila z pahljačo po rame-
nu.

"Oh, hudobnež!" je rekla s pogledom, v katerem sta se družili prijaznost in strogost. "Sama ne vem, kaj naj rečem o vas! Da, po vsem, kar mi je včeraj Viktor pripovedoval, sem že dvomila, ali naj vas nocoj pričakujem ali ne. Ste li zanesljivo uverjeni, da je vaše mesto med nami?"

"Za svoje srce sem porok, madame," sem dejal in položil roko na prsi.

Njene oči so dobrohotno po-
mežiknile.

"Če je vaše srce tako trdno," je rekla, "tedaj ga nesite tja, kamor je oddano."

In z veliko slovesnostjo me je predstavila hčeri:

"Deniza, evo ti gospoda vikonta de Saux, sinu mojega starega, vrliga prijatelja. Gospod vikont... moja hči. Nadejam se, da jo boste zabavali, dokler ne končam svojega pogovora z abbejem."

Gospodična Deniza je morala prebiti tisti večer vse muke strahu, ko me je pričakovala, zakaj priklonila se mi je do tal in je nato vsa zmedena molče obstala pred menoj. Celo se-
sti je pozabila in ko sem jo povabil na kanape, ji je spet planila rdečica v obraz. Prisedel sem k njej, držeč klobuk v roki. A v tem, ko sem iskal primernega poklona in jo na tihem opazoval, v čem bi se nalikovala tisti divji in zagoreli trinajstletni deklici, ki je bila pred štirimi leti moja znanca, se je tudi mene polastila pla-

host.

"Pred tednom dni ste se vrnili, gospodična, jelite da?" sem jo vprašal naposled.

"Da, gospod," je vzdihnila s pobešenimi očmi.

"To je za vas gotovo velika izprememba?"

"Da, gospod."

Molčanje. Nato sem se osmelil:

"Upam, da so bile sestre dobre z vami?"

"Da, gospod."

"Pa ste se vendarle radi ločili od njih?"

"Da, gospod."

A tedajci se je menda osvestila pomena svojih zadnjih besedi ali pa nerodnosti svojih odgovorov, zakaj mahoma je vzdignila oči in me pogledala. Bila je rdeča kakor mak in videl sem, da ji ni daleč do joka. Ves prestrašen sem se sklonil nekoliko bliže k njej.

"Gospodična," sem rekel naglo, "prosim vas, nikar se me ne plašite. Naj se zgodi karkoli, mené se vam nikoli ni treba bati. Zaklinjam vas, imejte me za prijatelja, kakor sem prijatelj vašega brata. Louis je moj mežiknila.

Tresk! Njegovo ime mi je še viselo na ustnicah, ko me je zadel v hrbet strahovit udarec, ki me je vrgel devotki malone v naročje, in se je začelo okoli zvenketanje razbitega stekla,

plapolanje sveč in čedalje s-
snejše vzkljanje in tamar-

(Dalje prihodnjic)

Na Norveškem so začeli p-
tobak v zaprtih prostorih
električni luči in toploti.

Vsak ameriški dobi pri vstopu v dve pločevinasti tablici, katerih je poleg vojakov imena in številke tudi slova bližnjih sorodnikov označeno je tudi versko pričanje vojaka. Ti tablice nosi vojak na vratu kot kaže narednik French Vineyard na gornji sli-

POSEBNOSTI!

OCCIDENT MOKA, 24½ ft.	\$1.33
MED, 1 ft. jar	25
Najboljša DIAMOND JEDRCA, ft.	53
BELE ROZINE, 2 ft.	25
VELVEETA SIR, 2 ft.	59
DOLES PINEAPPLE, vel. kanta	31

Se toplo priporočam za nakup grocerije za praznike. Cene zmerne, postrežba dobra. Pripeljemo na dom. Vesele velikonočne praznike želim vsem odjemalcem in prijateljem.

FRANK J. MRAMOR

6710 St. Clair Ave.

HE 7769

NAZNANILO

Čenjenemu občinstvu naznanjamo, da bo naša pekarija na

velikonočno nedeljo in potem vsako nedeljo zaprta!

Prošeni ste, da si naročite potice in drugo pečivo poprej

ŽELIVA ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE in se toplo priporočava za naročila.

MR. IN MRS. ANTON NOVAK

SLOVENSKA PEKARIJA

6218 St. Clair Avenue

MANDELNOVO predvelikonočno naznanilo!

Mi imamo kompletno zalogo novega obuvala za veliko noč in za pomlad in to za vso družino. Vse obuvalo je najboljše kakovosti in popularnih izdelkov.

ZA ŽENSKE: Air Step in Fashion Step.

ZA MOŠKE: Crosby Square.

ZA DEČKE IN DEKLICE: Buster Brown in Red Goose.

Pridite zgodaj, da boste imeli večjo izbero.

Mandel's Shoe Store

6107 St. Clair Avenue

POLEG GRDINA SHORPE

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši